

Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (šestého senátu)

14. září 2023 *

„Řízení o předběžné otázce – Článek 50 Listiny základních práv Evropské unie – Zásada *ne bis in idem* – Pravomocné zastavení prvního řízení zahájeného pro porušení ustanovení vnitrostátní právní úpravy hazardních her – Správní sankce trestní povahy uložená za tentýž čin za porušení jiného ustanovení této právní úpravy – První řízení zastavené z důvodu nesprávné právní kvalifikace spáchaného porušení“

Ve věci C-55/22,

jejímž předmětem je žádost o rozhodnutí o předběžné otázce podaná na základě článku 267 SFEU rozhodnutím Landesverwaltungsgericht Vorarlberg (zemský správní soud spolkové země Vorarlbersko, Rakousko) ze dne 18. ledna 2022, došlým Soudnímu dvoru dne 28. ledna 2022, v řízení

NK

proti

Bezirkshauptmannschaft Feldkirch,

SOUDNÍ DVŮR (šestý senát),

ve složení: P. G. Xuereb (zpravodaj), předseda senátu, A. Kumin a I. Ziemele, soudci,

generální advokát: A. M. Collins,

za soudní kancelář: A. Calot Escobar, vedoucí,

s přihlédnutím k písemné části řízení,

s ohledem na vyjádření, která předložili:

- za rakouskou vládu: J. Schmoll a C. Leeb, jako zmocněnkyně,
- za polskou vládu: B. Majczyna, jako zmocněnec,
- za Evropskou komisi: S. Grünheid a M. Wasmeier, jako zmocněnci,

* Jednací jazyk: němčina.

s přihlédnutím k rozhodnutí, přijatému po vyslechnutí generálního advokáta, rozhodnout věc bez stanoviska,

vydává tento

Rozsudek

- 1 Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce se týká výkladu článku 50 Listiny základních práv Evropské unie (dále jen „Listina“).
- 2 Tato žádost byla předložena v rámci sporu mezi NK a Bezirkshauptmannschaft Feldkirch (správní úřad okresu Feldkirch, Rakousko), jehož předmětem jsou správní sankce, které byly posledně uvedeným úřadem uloženy NK za porušení rakouské právní úpravy hazardních her.

Právní rámec

- 3 § 2 Glücksspielgesetz (zákon o hazardních hrách) ze dne 21. prosince 1989 (BGBl. 620/1989), ve znění použitelném na skutkový stav ve věci v původním řízení (dále jen „GSpG“), nadepsaný „Loterie“, stanoví:

„(1) Loterie jsou hazardní hry,

1. které jsou pořádány, organizovány, nabízeny nebo zpřístupňovány podnikatelem,
2. při kterých hráči nebo jiné osoby vkládají peněžní částku (sázku) v souvislosti s účastí na hře a
3. u nichž podnikatel, hráči nebo jiné osoby navozují očekávání peněžitého plnění (výhry).

(2) Podnikatelem je osoba, která samostatně vykonává soustavnou činnost za účelem získání peněžitých příjmů z provozování hazardních her, a to i v případě, kdy tato činnost není určena k získání výhry.

Pokud se několik osob mezi sebou dohodne, že bude na určitém místě nabízet částečná plnění k organizování hazardních her s peněžitými plněními ve smyslu výše uvedeného odst. 1 bodů 2 a 3, považují se všechny tyto osoby, které se bezprostředně účastní na provozování hazardní hry, za podnikatele, a to včetně těch, které nemají v úmyslu dosahovat peněžitých příjmů, a těch, které se pouze účastní na pořádání, organizování nebo nabízení hazardní hry.

[...]

(4) Zakázané loterie jsou loterie, pro které nebyly vydány koncese nebo povolení na základě tohoto spolkového zákona a které nejsou vyloučeny z monopolu spolkového státu na hazardní hry na základě ustanovení § 4.“

4 § 52 GSpG, nadepsaný „Ustanovení o správních sankcích“, stanoví:

„(1) Správního přestupku, za který mu [...] správní orgán uloží pokutu, která může činit až 60 000 eur [...], se dopustí:

1. každý, kdo za účelem účasti z tuzemska pořádá, organizuje nebo jako podnikatel zpřístupňuje zakázané loterie ve smyslu § 2 odst. 4 nebo se jich účastní jakožto podnikatel ve smyslu § 2 odst. 2;

[...]

(2) V případě porušení odst. 1 bodu 1 prostřednictvím nejvýše tří výherních hracích přístrojů nebo jiných předmětů, které jsou v rozporu s právními předpisy, se za každý výherní hrací přístroj nebo jiný předmět, který je v rozporu s právními předpisy, uloží pokuta ve výši 1 000 až 10 000 eur, jde-li o první porušení, nebo 3 000 až 30 000 eur v případě prvního a dalšího opakování protiprávního jednání. V případě protiprávního jednání, k němuž došlo s využitím více než tří výherních hracích přístrojů nebo jiných předmětů, které jsou v rozporu s právními předpisy, se za každý výherní hrací přístroj nebo jiný předmět, který je v rozporu s právními předpisy, uloží pokuta ve výši 3 000 až 30 000 eur, jde-li o první porušení, nebo 6 000 až 60 000 eur v případě opakovaného protiprávního jednání.“

Spor v původním řízení a předběžná otázka

- 5 NK je provozovatelem zařízení, které se nazývá I.
- 6 Při kontrole, která byla dne 29. prosince 2017 provedena v tomto zařízení, bylo zjištěno, že v něm byly instalovány čtyři funkční výherní hrací přístroje, ačkoli k jejich provozování nebyla vydána žádná licence.
- 7 Rozhodnutím ze dne 19. února 2018 správní úřad okresu Feldkirch uložil NK správní sankci, která spočívala ve čtyřech pokutách, které byly spojeny s náhradními tresty odnětí svobody, za porušení § 52 odst. 1 bodu 1 třetí skutkové podstaty GSpG ve spojení s § 2 odst. 2 a 4, jakož i s § 4 tohoto zákona za to, že coby provozovatel zařízení I zpřístupnil jako podnikatel hazardní hry ve formě zakázaných loterií.
- 8 Rozhodnutím ze dne 13. srpna 2018 Landesverwaltungsgericht Vorarlberg (zemský správní soud spolkové země Vorarlbersko, Rakousko), který je v projednávané věci předkládajícím soudem, zrušil rozhodnutí ze dne 19. února 2018 a zastavil řízení s odůvodněním, že na základě zjištěných skutečností NK nezpřístupnil hazardní hry ve smyslu § 52 odst. 1 bodu 1 třetí skutkové podstaty GSpG, nýbrž tyto hry pořádal ve smyslu § 52 odst. 1 bodu 1 první skutkové podstaty. Podle názoru tohoto soudu by změna rozhodnutí správního úřadu okresu Feldkirch v tom smyslu, že NK jakožto provozovatel zařízení I musí nést odpovědnost za pořádání zakázaných her, znamenala „nepřípustnou záměnu skutku“.
- 9 Ani správní úřad okresu Feldkirch, ani Bundesminister für Finanzen (spolkový ministr financí, Rakousko) nepodali proti rozhodnutí ze dne 13. srpna 2018 opravný prostředek „Revision“, ačkoli měli právo jej podat.

- 10 Rozhodnutím ze dne 30. listopadu 2018 správní úřad okresu Feldkirch uložil NK správní sankci, která spočívala ve čtyřech pokutách, které byly spojeny s náhradními tresty odnětí svobody, za porušení § 52 odst. 1 bodu 1 první skutkové podstaty GSpG ve spojení s § 2 odst. 2 a 4, jakož i s § 4 tohoto zákona za to, že jako vlastník výherních hracích přístrojů a jako provozovatel zařízení I pořádal v tomto zařízení dne 29. prosince 2017 hazardní hry ve formě zakázaných loterií.
- 11 Rozhodnutím ze dne 4. července 2019 předkládající soud rozhodnutí ze dne 30. listopadu 2018 zrušil. Uvedl, že správní úřad okresu Feldkirch opětovně uložil NK sankci za tytéž skutky, které byly spáchány na stejném místě a ve stejné době, přičemž ve vztahu k těmto skutkům pouze použil jinou právní kvalifikaci. Podle tohoto soudu se jednalo o dvojí či opakovaný trest ve smyslu čl. 4 odst. 1 protokolu č. 7 k Evropské úmluvě o ochraně lidských práv a základních svobod, podepsané v Římě dne 4. listopadu 1950. Proto konstatoval, že toto druhé uvedené rozhodnutí musí být zrušeno a řízení o uložení správních sankcí musí být zastaveno.
- 12 Správní úřad okresu Feldkirch podal proti rozhodnutí ze dne 4. července 2019 opravný prostředek „Revision“ k Verwaltungsgerichtshof (Nejvyšší správní soud, Rakousko).
- 13 Rozhodnutím ze dne 14. června 2021 zrušil Verwaltungsgerichtshof (Nejvyšší správní soud) rozhodnutí ze dne 4. července 2019 z důvodu, že pravomocné zastavení trestního řízení rozhodnutím ze dne 13. srpna 2018 nebránilo tomu, aby bylo pokračováno v trestním řízení, které bylo zahájeno za účelem určení, zda došlo k naplnění první skutkové podstaty uvedené v § 52 odst. 1 bodu 1 GSpG, a tedy za účelem potrestání NK za toto porušení.
- 14 Předkládající soud, který má v návaznosti na rozhodnutí ze dne 14. června 2021 znovu rozhodnout, upřesňuje, že podle § 63 odst. 1 Verwaltungsgerichtshofgesetz (zákon o Nejvyšším správním soudu) je v zásadě vázán právní analýzou Verwaltungsgerichtshof (Nejvyšší správní soud), ale že podle judikatury Verwaltungsgerichtshof se tato povinnost neuplatní, pokud v době po vydání rozhodnutí Verwaltungsgerichtshof Soudní dvůr vydá odlišné rozhodnutí.
- 15 Předkládající soud si klade otázku, zda článek 50 Listiny brání novému stíhání v případě, že trestní řízení, které bylo zahájeno na základě GSpG za tytéž skutky, jako jsou ty, které jsou předmětem tohoto nového stíhání, avšak na základě jiného ustanovení GSpG, bylo zastaveno poté, co se uskutečnilo jednání, na němž bylo v souvislosti s těmito skutky provedeno dokazování.
- 16 Pokud jde o použitelnost Listiny, předkládající soud nejprve uvádí, že pokud se členský stát dovolává naléhavých důvodů obecného zájmu za účelem odůvodnění právní úpravy, která může narušit výkon volného pohybu služeb, musí být toto odůvodnění vykládáno v souladu s obecnými zásadami unijního práva, a zejména základními právy, která jsou zaručena Listinou.
- 17 Dále s odkazem zejména na rozsudek ze dne 30. dubna 2014, Pfleger a další (C-390/12, EU:C:2014:281, body 35 a 36), který byl vydán na základě žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce podané rakouským soudem, který měl rovněž použít rakouské právní předpisy v oblasti hazardních her, uvádí, že skutečnost, že se členský stát dovolává výjimek stanovených unijním právem za účelem odůvodnění omezení základní svobody zaručené Smlouvou o FEU, musí být považována za „uplatňování unijního práva“ ve smyslu čl. 51 odst. 1 Listiny.
- 18 A konečně, předkládající soud uvádí, že zákazníky zařízení provozovaného NK jsou občané Evropské unie a jeden zaměstnanec tohoto zařízení je státním příslušníkem Bulharské republiky, tedy jiného členského státu.

- 19 Pokud jde o zásadu *ne bis in idem*, předkládající soud nejprve připomíná, že tato zásada je zakotvena nejen v článku 50 Listiny, ale zejména i v článku 54 Úmluvy k provedení Schengenské dohody ze dne 14. června 1985 mezi vládami států Hospodářské unie Beneluxu, Spolkové republiky Německo a Francouzské republiky o postupném odstraňování kontrol na společných hranicích (Úř. věst. 2000, L 239, s. 19; Zvl. vyd. 19/02, s. 9), která byla podepsána v Schengenu dne 19. června 1990 a vstoupila v platnost dne 26. března 1995 (dále jen „ÚPSD“).
- 20 Dále připomíná, že v rozsudku ze dne 9. března 2006, Van Esbroeck (C-436/04, EU:C:2006:165, bod 27 a násl.), Soudní dvůr uvedl, že článek 54 ÚPSD, který používá výraz „tentýž čin“, odkazuje pouze na existenci dotčeného činu, a nikoli na jeho právní kvalifikaci.
- 21 Předkládající soud rovněž uvádí, že v rozsudku ze dne 20. března 2018, Garlsson Real Estate a další (C-537/16, EU:C:2018:193, body 37 a 38), Soudní dvůr upřesnil, že relevantním kritériem pro účely posouzení existence téhož trestného činu je kritérium totožnosti skutkových okolností, chápáné jako existence souboru konkrétních okolností, které jsou vzájemně neoddělitelně spojeny a vedly ke konečnému osvobození nebo odsouzení dotčené osoby, a že právní kvalifikace skutkových okolností ve vnitrostátním právu a chráněný zájem nejsou relevantní pro účely konstatování existence téhož činu, jelikož rozsah ochrany, kterou přiznává článek 50 Listiny, se nemůže v jednotlivých členských státech lišit.
- 22 Konečně připomíná, že v rozsudku ze dne 29. června 2016, Kossowski (C-486/14, EU:C:2016:483), Soudní dvůr uvedl, že pro účely určení, zda je takové rozhodnutí, jako je to, které mu bylo předloženo, rozhodnutím pravomocně odsuzujícím osobu ve smyslu článku 54 ÚPSD, je nutno se ujistit, že toto rozhodnutí bylo vydáno po posouzení věci samé.
- 23 Pokud jde o případ, který mu byl předložen k rozhodnutí, předkládající soud nejprve uvádí, že není namístě zjišťovat, zda při zastavení prvního řízení postupoval správně, protože toto řízení bylo pravomocně zastaveno.
- 24 Dále upřesňuje, že první trestní řízení, během něhož byly skutky vyšetřeny, v zásadě vyústilo ve zproštění žalobce v původním řízení a druhé trestní řízení se týkalo týchž skutků. Má přitom za to, že zákaz duality stíhání se uplatní nezávisle na právní kvalifikaci těchto skutků, a článek 50 Listiny proto musí být vykládán v tom smyslu, že brání novému odsouzení NK, a to navzdory tomu, že v prvním osvobozujícím rozhodnutí bylo uvedeno, že dotčené hry jsou zakázanými hazardními hrami. S ohledem na posledně uvedenou okolnost se mu však tento výklad nejeví jako natolik zjevný, že by neponechával prostor pro žádné pochybnosti.
- 25 Za těchto podmínek se Landesverwaltungsgericht Vorarlberg (zemský správní soud spolkové země Vorarlbersko) rozhodl přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžnou otázku:

„Musí být zásada *[ne] bis in idem* tak, jak je zaručena článkem 50 Listiny, vykládána v tom smyslu, že brání příslušnému donucovacímu správnímu orgánu členského státu, aby určité osobě uložil pokutu za porušení ustanovení právních předpisů upravujících hazardní hry, pokud předtím bylo po provedení ústního jednání, v jehož rámci bylo provedeno dokazování, zastaveno řízení o uložení správní sankce vedené proti téže osobě z důvodu porušení jiného ustanovení právních předpisů upravujících hazardní hry (nebo obecněji: normy z téže oblasti práva), jehož předmětem byl též skutek?“

K pravomoci Soudního dvora

- 26 Jak rakouská vláda, tak i Komise namítají nedostatek pravomoci Soudního dvora z důvodu, že předkládající soud dostatečně konkrétně neuvedl, do jaké míry byla dotčená ustanovení vnitrostátního práva přijata za účelem uplatňování unijního práva, ani to, v čem má spor, který mu byl předložen k rozhodnutí, navzdory své čistě vnitrostátní povaze souvislost s ustanoveními unijního práva týkajícími se základních svobod, kvůli níž je výklad požadovaný v rámci řízení o předběžné otázce nezbytný pro vyřešení tohoto sporu.
- 27 Článek 51 odst. 1 Listiny stanoví, že její ustanovení jsou určena členským státům, výhradně pokud uplatňují právo Unie.
- 28 V tomto ohledu z ustálené judikatury Soudního dvora vyplývá, že základní práva zaručená v právním řádu Unie se uplatní ve všech situacích, které se řídí unijním právem, avšak nikoli mimo tyto situace. V tomto rámci již Soudní dvůr připomněl, že vnitrostátní právní úpravu, která nespadá do rámce unijního práva, nemůže posoudit z hlediska Listiny. Naproti tomu, spadá-li taková právní úprava do působnosti unijního práva, je Soudní dvůr rozhodující o předběžné otázce povinen poskytnout všechny prvky výkladu nezbytné k tomu, aby vnitrostátní soud posoudil soulad této právní úpravy se základními právy, jejichž dodržování Soudní dvůr zajišťuje (rozsudky ze dne 26. února 2013, Åkerberg Fransson, C-617/10, EU:C:2013:105, bod 19 a ze dne 5. května 2022, BPC Lux 2 a další, C-83/20, EU:C:2022:346, bod 26, jakož i citovaná judikatura).
- 29 Soudní dvůr rovněž rozhodl, že pokud vyjde najevo, že určitá vnitrostátní právní úprava může narušit výkon jedné nebo několika základních svobod zaručených Smlouvou, mohou se na ni vztahovat výjimky upravené unijním právem k odůvodnění tohoto narušení pouze tehdy, je-li v souladu se základními právy, jejichž dodržování zajišťuje Soudní dvůr. Tato povinnost slučitelnosti se základními právy spadá nepopíratelně do působnosti unijního práva, a tedy do působnosti Listiny. Uplatnění výjimek, které stanoví unijní právo k odůvodnění porušení základní svobody zaručené Smlouvou, členským státem musí být proto považováno za „uplatňování práva Unie“ ve smyslu čl. 51 odst. 1 Listiny (rozsudek ze dne 30. dubna 2014, Pfleger a další, C-390/12, EU:C:2014:281, bod 36).
- 30 Kromě toho již Soudní dvůr rozhodl, že služby, které poskytovatel usazený v jednom členském státě dodá, aniž se přemístí, příjemci usazenému v jiném členském státě, představují přeshraniční poskytnutí služeb ve smyslu článku 56 SFEU (rozsudky ze dne 11. června 2015, Berlington Hungary a další, C-98/14, EU:C:2015:386, bod 26 a ze dne 3. prosince 2020, BONVER WIN, C-311/19, EU:C:2020:981, bod 19).
- 31 V projednávané věci má předkládající soud za to, že je článek 50 Listiny použitelný, protože podle rozsudku ze dne 30. dubna 2014, Pfleger a další (C-390/12, EU:C:2014:281, body 35 a 36), který byl vydán na základě žádosti rakouského soudu o rozhodnutí o předběžné otázce, který měl rovněž aplikovat rakouské právní předpisy upravující hazardní hry, mohou tyto právní předpisy bránit výkonu volného pohybu služeb zaručeného článkem 56 SFEU. Předkládající soud dále uvedl, že občané Unie, tedy občané jiných členských států než Rakouské republiky, jsou zákazníci zařízení NK, které má sídlo v obvodu Landesverwaltungsgericht Vorarlberg (zemský správní soud spolkové země Vorarlbersko), v Rakousku a nachází se pouze 40 km od hranice s Německem.
- 32 Za těchto podmínek je třeba konstatovat, že Soudní dvůr má pravomoc rozhodnout o žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce.

K přípustnosti

- 33 Rakouská vláda zastává názor, že žádost o rozhodnutí o předběžné otázce musí být odmítnuta jako nepřipustná, protože neumožňuje určit ustanovení vnitrostátního práva, na která předkládající soud konkrétně odkazuje, ani rozsah, v němž se tento soud v souvislosti s takovými ustanoveními táže na výklad unijního práva. Komise má za to, že tato žádost je nepřipustná proto, že v projednávaném případě nejsou uvedeny skutkové a právní okolnosti nezbytné pro užitečnou odpověď na předběžnou otázku a pro prokázání relevance otázky pro vyřešení sporu.
- 34 V této souvislosti je třeba připomenout, že v rámci spolupráce mezi Soudním dvorem a vnitrostátními Soudy, která je zakotvena v článku 267 SFEU, je věcí pouze vnitrostátního soudu, kterému byl spor předložen a musí nést odpovědnost za soudní rozhodnutí, které bude vydáno, aby s ohledem na konkrétní okolnosti věci posoudil jak nezbytnost rozhodnutí o předběžné otázce pro vydání jeho rozsudku, tak relevanci otázek, které pokládá Soudnímu dvoru. Týkají-li se tedy položené otázky výkladu unijního práva, je Soudní dvůr v zásadě povinen rozhodnout (rozsudek ze dne 5. května 2022, Universiteit Antwerpen a další, C-265/20, EU:C:2022:361, bod 22, jakož i citovaná judikatura).
- 35 Z toho vyplývá, že se na otázky týkající se výkladu unijního práva položené vnitrostátním soudem v právním a skutkovém rámci, který tento soud vymezí na vlastní odpovědnost a jehož správnost nepřísluší Soudnímu dvoru ověřovat, vztahuje domněnka relevance. Odmítnutí žádosti podané vnitrostátním soudem je ze strany Soudního dvora možné pouze tehdy, je-li zjevné, že žádaný výklad unijního práva nemá žádný vztah k realitě nebo předmětu sporu v původním řízení, jestliže se jedná o hypotetický problém nebo také jestliže Soudní dvůr nedisponuje skutkovými nebo právními poznatky nezbytnými pro užitečnou odpověď na otázky, které jsou mu položeny (rozsudek ze dne 5. května 2022, Universiteit Antwerpen a další, C-265/20, EU:C:2022:361, bod 23, jakož i citovaná judikatura).
- 36 Vzhledem k tomu, že předkládací rozhodnutí představuje základ pro řízení před Soudním dvorem, je nezbytné, aby vnitrostátní soud v tomto rozhodnutí vysvětlil skutkový a právní rámec, do kterého spadá spor v původním řízení, a podal minimální vysvětlení k důvodům volby ustanovení unijního práva, o jejichž výklad žádá, jakož i ke vztahu, který spatřuje mezi těmito ustanoveními a vnitrostátními právními předpisy použitelnými ve sporu, který mu byl předložen (rozsudek ze dne 5. května 2022, Universiteit Antwerpen a další, C-265/20, EU:C:2022:361, bod 24, jakož i citovaná judikatura).
- 37 Tyto kumulativní požadavky na obsah žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce jsou výslovně stanoveny v článku 94 jednacího řádu Soudního dvora. Z tohoto článku zejména vyplývá, že žádost o rozhodnutí o předběžné otázce musí obsahovat „uvedení důvodů, na základě kterých má předkládající soud pochybnosti o výkladu nebo platnosti určitých ustanovení práva Unie, jakož i vztah, který spatřuje mezi těmito ustanoveními a vnitrostátními právními předpisy použitelnými ve sporu v původním řízení“.
- 38 Předkládající soud přitom uvedl, že má rozhodnout o legalitě druhého rozhodnutí o uložení sankce, která byla uložena za tentýž skutek téže osobě za porušení § 52 odst. 1 bodu 1 první skutkové podstaty GSpG, a sice za pořádání hazardních her ve formě zakázaných loterií, poté, co bylo zastaveno první trestní řízení, které bylo vedeno na základě § 52 odst. 1 bodu 1 třetí skutkové podstaty GSpG, a sice zpřístupňování takovýchto hazardních her. Vysvětlil, že si proto klade otázku související s výkladem zásady *ne bis in idem* zakotvené v článku 50 Listiny, kterou považuje za použitelnou, protože podle rozsudku ze dne 30. dubna 2014, Pfleger a další

(C-390/12, EU:C:2014:281, body 35 a 36), mohou takové právní předpisy, jako jsou právní předpisy dotčené ve věci v původním řízení, bránit výkonu volného pohybu služeb zaručeného článkem 56 SFEU. Pokud jde o výklad této zásady, předkládající soud zejména uvedl, že sice v zásadě vychází z toho, že první trestní řízení, v jehož průběhu byly skutky prošetřeny, v zásadě vedlo k osvobození NK, a že zákaz duality stíhání stanovený v článku 50 Listiny se uplatní nezávisle na právní kvalifikaci těchto skutků, nicméně vzhledem k tomu, že je v prvním rozhodnutí uvedeno, že předmětné hry jsou zakázanými hazardními hrami, se mu odpověď na položenou otázku nejeví jako natolik zjevná, že by neponechávala prostor pro žádné pochybnosti.

- 39 Předkládající soud tedy uvedl důvody, na základě kterých má pochybnosti o výkladu nebo platnosti určitých ustanovení unijního práva, jakož i vztah, který spatřuje mezi těmito ustanoveními a vnitrostátními právními předpisy použitelnými ve sporu v původním řízení.
- 40 Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce je proto přípustná.

K předběžné otázce

- 41 Podstatou jediné otázky předkládajícího soudu je, zda článek 50 Listiny musí být v rozsahu, v němž zakotvuje zásadu *ne bis in idem*, vykládán v tom smyslu, že brání tomu, aby byla určité osobě uložena sankce trestní povahy za porušení ustanovení vnitrostátní právní úpravy, která může bránit výkonu volného pohybu služeb ve smyslu článku 56 SFEU, pokud již vůči této osobě vydáno pravomocné soudní rozhodnutí, které bylo vydáno po jednání, na němž bylo provedeno dokazování, a které vedlo ke zproštění obvinění této osoby z porušení jiného ustanovení této právní úpravy tímž skutkem.
- 42 Článek 50 Listiny, nadepsaný „Právo nebýt dvakrát trestně stíhán nebo trestán za stejný trestný čin“, stanoví, že: „[n]ikdo nesmí být stíhán nebo potrestán v trestním řízení za čin, za který již byl v Unii osvobozen nebo odsouzen konečným trestním rozsudkem podle zákona“.
- 43 Úvodem je třeba uvést, že zásada *ne bis in idem* zakazuje kumulaci jak stíhání, tak sankcí, které mají trestní povahu ve smyslu tohoto článku, za tytéž skutky a proti téže osobě (rozsudek ze dne 22. března 2022, bpost, C-117/20, EU:C:2022:202, bod 24 a citovaná judikatura).
- 44 Pokud jde o posouzení trestní povahy dotyčných stíhání a sankcí, z judikatury vyplývá, že v rámci tohoto posouzení jsou relevantní tři kritéria. Prvním je právní kvalifikace porušení práva v rámci vnitrostátního práva, druhým samotná povaha porušení práva a třetím stupeň přísnosti sankce, která hrozí dotčené osobě (rozsudky ze dne 4. května 2023, MV – 98, C-97/21, EU:C:2023:371, bod 38 a citovaná judikatura, jakož i ze dne 14. září 2023, Volkswagen Group Italia a Volkswagen Aktiengesellschaft, C-27/22, [...], bod 45).
- 45 Je na předkládajícím soudu, aby ve světle těchto kritérií posoudil, zda stíhání a sankce dotčené ve věci v původním řízení mají trestní povahu ve smyslu článku 50 Listiny.
- 46 V tomto ohledu je třeba připomenout, že uplatňování článku 50 Listiny se neomezuje pouze na stíhání a sankce, které jsou podle vnitrostátních právních předpisů kvalifikovány jako „trestní“, ale vztahuje se rovněž – bez ohledu na takovou kvalifikaci ve vnitrostátním právu – na stíhání a sankce, u nichž je třeba mít za to že mají trestněprávní povahu, na základě ostatních dvou

kritérií uvedených v bodě 44 tohoto rozsudku (rozsudky ze dne 4. května 2023, MV – 98, C-97/21, EU:C:2023:371, bod 41 a citovaná judikatura, jakož i ze dne 14. září 2023, Volkswagen Group Italia a Volkswagen Aktiengesellschaft, C-27/22, [...], bod 48).

- 47 Vzhledem k tomu, že předkládající soud ve své žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce uvádí, že stíhání a sankce, o které se jedná ve věci v původním řízení, mají trestněprávní povahu ve smyslu článku 50 Listiny na základě kritérií připomenutých v bodě 44 tohoto rozsudku, je třeba zkoumat, zda jsou splněny podmínky pro použití zásady *ne bis in idem*.
- 48 Z judikatury totiž vyplývá, že použití zásady *ne bis in idem* podléhá dvojí podmínce, a sice že existuje dřívější pravomocné rozhodnutí (podmínka „bis“) a tytéž skutky jsou předmětem dřívějšího rozhodnutí a pozdějšího stíhání nebo rozhodnutí (podmínka „idem“) (rozsudek ze dne 22. března 2022, bpost, C-117/20, EU:C:2022:202, bod 28).
- 49 Pokud jde o podmínku „bis“, pro určení, zda je soudní rozhodnutí rozhodnutím pravomocně odsuzujícím určitou osobu, je nutno se mimo jiné ujistit, že toto rozhodnutí bylo vydáno po posouzení věci samé [rozsudek ze dne 16. prosince 2021, AB a další (Zrušení amnestie), C-203/20, EU:C:2021:1016, bod 56, jakož i citovaná judikatura].
- 50 Tento výklad je potvrzen zněním článku 50 Listiny, neboť pojmy „odsouzení“ a „osvobození“, které používá toto ustanovení, nutně znamenají, že trestní odpovědnost dotčené osoby byla zkoumána a bylo o tom přijato rozhodnutí [rozsudek ze dne 16. prosince 2021, AB a další (Zrušení amnestie), C-203/20, EU:C:2021:1016, bod 57].
- 51 Jakožto logický důsledek zásady překážky věci pravomocně rozsouzené, je cílem zásady *ne bis in idem* zaručit právní jistotu a spravedlnost, a to zajištěním toho, aby dotčená osoba, byla-li stíhána a případně odsouzena, měla jistotu, že nebude opět stíhána za tentýž čin (rozsudek ze dne 22. března 2022, Nordzucker a další, C-151/20, EU:C:2022:203, bod 62).
- 52 V projednávané věci z konstatování předkládajícího soudu nejprve vyplývá, že první sankce uložená NK za porušení právních předpisů o hazardních hrách byla zrušena pravomocným rozhodnutím tohoto soudu ze dne 13. srpna 2018, které bylo přijato po jednání, na němž bylo provedeno dokazování skutkových okolností. Předkládající soud dále uvedl, že výsledky dokazování mu v tomto rozhodnutí umožnily dospět k závěru, že NK nezpřístupnil jako podnikatel zakázané hazardní hry ve smyslu třetí skutkové podstaty uvedené v § 52 odst. 1 bodu 1 GSpG a uvedené rozhodnutí vyvolává podle vnitrostátního práva účinky osvobozujícího rozhodnutí. Tento soud konečně konstatoval, že NK takovéto hry pořádal ve smyslu první skutkové podstaty uvedené v tomto § 52 odst. 1 bodě 1, aniž by však v této souvislosti uložil sankci.
- 53 Ze skutečností uvedených v předchozím bodě vyplývá, že v rámci prvního řízení vydal předkládající soud své rozhodnutí na základě posouzení věci samé a mohl rozhodnout o trestní odpovědnosti stíhané osoby, což však přísluší ověřit předkládajícímu soudu.
- 54 Pokud jde o podmínku „idem“, podle judikatury Soudního dvora ze samotného znění článku 50 Listiny vyplývá, že tento článek zakazuje stíhat nebo potrestat v trestním řízení tutéž osobu za týž čin více než jednou (rozsudek ze dne 22. března 2022, bpost, C-117/20, EU:C:2022:202, bod 31).
- 55 V projednávaném případě je nesporné, že se obě dotčená trestní řízení týkají téže osoby, a to NK.

- 56 Podle judikatury Soudního dvora je kritériem relevantním pro posouzení existence téhož protiprávního jednání kritérium totožnosti skutku chápaného jako soubor skutkových okolností, které jsou vzájemně neoddělitelně spojeny, které vedly ke zproštění obžaloby nebo ke konečnému odsouzení dotčené osoby. Článek 50 Listiny tak zakazuje uložit za stejné skutky po provedení různých řízení vedených za tímto účelem více sankcí trestní povahy [rozsudky ze dne 20. března 2018, *Garlsson Real Estate a další*, C-537/16, EU:C:2018:193, bod 37, jakož i ze dne 2. září 2021, *LG a MH (Samoprání)*, C-790/19, EU:C:2021:661, bod 78].
- 57 Za účelem zjištění, zda existuje takový soubor konkrétních okolností, musí příslušné vnitrostátní orgány určit, zda podstatné skutkové okolnosti v obou řízeních představují soubor neoddělitelně spojených skutkových okolností v čase, v prostoru, jakož i svým předmětem [rozsudek ze dne 2. září 2021, *LG a MH (Samoprání)*, C-790/19, EU:C:2021:661, bod 79, jakož i citovaná judikatura].
- 58 Navíc s ohledem na judikaturu připomenutou v bodě 56 tohoto rozsudku podmínka „*idem*“ vyžaduje, aby skutkové okolnosti byly totožné. Zásada *ne bis in idem* se naopak nepoužije, pokud dotčené skutky nejsou totožné, ale pouze podobné (rozsudek ze dne 22. března 2022, *bpóst*, C-117/20, EU:C:2022:202, bod 36).
- 59 Soudní dvůr kromě toho rozhodl, že právní kvalifikace skutkových okolností ve vnitrostátním právu a chráněný zájem nejsou relevantní pro účely závěru o existenci téhož trestného činu, jelikož rozsah ochrany, kterou přiznává článek 50 Listiny, se nemůže lišit v jednotlivých členských státech [rozsudky ze dne 20. března 2018, *Menci*, C-524/15, EU:C:2018:197, bod 36, jakož i ze dne 2. září 2021, *LG a MH (Samoprání)*, C-790/19, EU:C:2021:661, bod 80] a – nestanoví-li unijní právo jinak – ani v jednotlivých oblastech unijního práva (rozsudek ze dne 22. března 2022, *bpóst*, C-117/20, EU:C:2022:202, bod 35).
- 60 Je na předkládajícím soudu, který je jako jediný příslušný rozhodnout o skutkových okolnostech, aby určil, zda se spor, který mu byl předložen k rozhodnutí, týká skutkových okolností, které jsou totožné se skutkovými okolnostmi, které vedly k vydání rozhodnutí ze dne 13. srpna 2018, které je uvedeno v bodě 52 tohoto rozsudku.
- 61 Z předkládacího rozhodnutí vyplývá, že podle názoru předkládajícího soudu se obě dotčená trestní řízení týkala vyšetřování v podstatě totožných skutkových okolností, zejména pokud jde o jejich spojení v čase a v prostoru. Z kontroly provedené dne 29. prosince 2017 v zařízení, které patří NK, totiž vyplývá, že v něm byly instalovány čtyři výherní hrací přístroje, které byly v provozu, ačkoli pro jejich provozování nebyla vydána žádná licence. Za těchto podmínek může být okolnost, že NK byl nejprve stíhán za to, že jako podnikatel zpřístupnil zakázané loterie, v rámci prvního trestního řízení, a poté za to, že takovéto loterie pořádal, v rámci druhého trestního řízení, považována na základě judikatury citované v bodě 59 tohoto rozsudku za okolnost, která nemá vliv na určení, zda se jedná o „stejný trestný čin“.
- 62 V této souvislosti je třeba uvést, že pokračování v řízení o uložení sankce trestněprávní povahy, které je založeno na týchž skutcích, představuje omezení základního práva zakotveného v článku 50 Listiny.
- 63 Omezení základního práva zakotveného v článku 50 Listiny však může být odůvodněno na základě čl. 52 odst. 1 Listiny (rozsudek ze dne 22. března 2022, *bpóst*, C-117/20, EU:C:2022:202, bod 40 a citovaná judikatura).

- 64 Podle čl. 52 odst. 1 první věty Listiny musí být každé omezení výkonu práv a svobod uznaných touto Listinou stanoveno zákonem a respektovat podstatu těchto práv a svobod. Podle druhé věty uvedeného odstavce mohou být při dodržení zásady proporcionality omezení uvedených práv a svobod zavedena pouze tehdy, pokud jsou nezbytná a skutečně odpovídají cílům obecného zájmu, které uznává Unie, nebo potřebě ochrany práv a svobod druhého.
- 65 V projednávaném případě zaprvé z předkládacího rozhodnutí vyplývá, že obě řízení zahájená správním úřadem okresu Feldkirch, která vedla k vydání rozhodnutí ze dne 13. srpna 2018 a rozhodnutí ze dne 30. listopadu 2018 a ke kumulaci stíhání, byla stanovena zákonem.
- 66 Pokud jde zadruhé o respektování podstaty základního práva zakotveného v článku 50 Listiny, je třeba připomenout, že možnost kumulace stíhání a sankcí respektuje podstatu článku 50 Listiny za podmínky, že vnitrostátní právní úprava neumožňuje stíhat a sankcionovat tytéž skutky za totéž protiprávní jednání nebo za účelem dosažení téhož cíle, ale pouze stanoví možnost kumulace stíhání a sankcí na základě různých právních úprav (rozsudek ze dne 22. března 2022, bpost, C-117/20, EU:C:2022:202, bod 43).
- 67 Obě řízení zahájená správním úřadem okresu Feldkirch, která vedla ke kumulaci stíhání, přitom sledují stejný cíl, a to sankcionovat protiprávní nabídky hazardních her prostřednictvím výherních hracích přístrojů a jsou založena na téže právní úpravě.
- 68 S ohledem na výše uvedené úvahy je třeba na položenou otázku odpovědět, že článek 50 Listiny musí být v rozsahu, v němž zakotvuje zásadu *ne bis in idem*, vykládán v tom smyslu, že brání tomu, aby byla určité osobě uložena sankce trestní povahy za porušení ustanovení vnitrostátní právní úpravy, která může bránit výkonu volného pohybu služeb ve smyslu článku 56 SFEU, pokud již bylo vůči této osobě vydáno pravomocné soudní rozhodnutí, které bylo vydáno po jednání, na němž bylo provedeno dokazování, a které vedlo ke zproštění obvinění této osoby z porušení jiného ustanovení této právní úpravy tímž skutkem.

K nákladům řízení

- 69 Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o účastníky původního řízení, povahu incidenčního řízení ve vztahu ke sporu probíhajícímu před předkládajícím soudem, je k rozhodnutí o nákladech řízení příslušný uvedený soud. Výdaje vzniklé předložením jiných vyjádření Soudnímu dvoru než vyjádření uvedených účastníků řízení se nenahrazují.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (šestý senát) rozhodl takto:

Článek 50 Listiny základních práv Evropské unie musí být v rozsahu, v němž zakotvuje zásadu *ne bis in idem*, vykládán v tom smyslu, že brání tomu, aby byla určité osobě uložena sankce trestní povahy za porušení ustanovení vnitrostátní právní úpravy, která může bránit výkonu volného pohybu služeb ve smyslu článku 56 SFEU, pokud již bylo vůči této osobě vydáno pravomocné soudní rozhodnutí, které bylo vydáno po jednání, na němž bylo provedeno dokazování, a které vedlo ke zproštění obvinění této osoby z porušení jiného ustanovení této právní úpravy tímž skutkem.

Podpisy